

Ergenler ?çin Sosyal Kayg? Ölçe?i (ESKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ergenler ?çin Sosyal Kayg? Ölçe?i (ESKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21172>

Özet

Ergenler için Sosyal Kaygı Ölçeği (ESKÖ), ergen popülasyonunda sosyal kaygı düzeylerini ve bu kaygının alt boyutlarını ölçmek amacıyla Türkiye'de uyarlanmış olan psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle sosyal etkileşimlerde hissedilen huzursuzluk, kaçınma davranışları ve olumsuz değerlendirilme korkusu gibi ergenlik dönemine özgü sosyal kaygı belirtilerine odaklanmaktadır. ESKÖ, 18 maddeden ve üç temel faktörden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Kaygı, Ergenlik, Uyarılma, Sosyal Fobi, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu, Psikometrik Ölçek, ESKÖ.

Yazarlar

Arzu Aydın, S. Tekinsav-Sütcü.

Amaç

Ergenler için Sosyal Kaygı Ölçeği (ESKÖ), uluslararası literatürde kullanılan sosyal kaygı araçlarının Türk kültürüne ve ergenlerin gelişimsel özelliklerine uygunluğunu sağlamak amacıyla uyarlanmıştır. Temel amaç, ergenlerde klinik ve araştırma düzeyinde sosyal kaygı belirtilerinin şiddetini ve yapısını güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemektir.

Bu ölçek, klinisyenlere ve araştırmacılara, sosyal anksiyetenin alt tiplerini ayırt etmede yardımcı olarak, özellikle kaçınma davranışları ve öz-değerlendirme kaygısı gibi temel bileşenlerin ölçülmesini hedefler. Böylece, erken müdahale programlarının geliştirilmesine bilimsel zemin sağlamaktadır.

Yapı

ESKÖ, sosyal kaygı yapısını üç spesifik alt boyut üzerinden incelemektedir. Bu boyutlar, ergenlerin sosyal ortamlarda yaşadıkları bilişsel ve davranışsal tepkileri kapsamaktadır. Ölçek toplam 18 madde ile bu üç boyutu ölçmektedir:

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu: Bireyin başkaları tarafından yargılanma, eleştirilme veya reddedilme endişesini yansıtır.

Genel Durumlarda Sosyal Kaçınma-Huzursuzluk Duyma: Daha geniş ve tanıdık sosyal ortamlarda (örneğin bir grup içerisindeyken) hissedilen rahatsızlık ve bu durumlardan kaçınma eğilimi.

Yeni Durumlarda Sosyal Kaçınma-Huzursuzluk Duyma: Tanımadığı insanlar tarafından olduğu, yeni veya bilinmeyen sosyal ortamlarda hissedilen utanç, huzursuzluk ve bu durumlardan kaçınma eğilimi.

Geçerlik

ESKÖ'nün geçerlilik çalışması, Aydın ve Tekinsav-Sütcü (2007) tarafından detaylıca incelenmiştir. Çalışmanın amacı, ölçeğin Türk ergen popülasyonunda ölçmeyi amaçladığı yapıyı (sosyal kaygı) gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemektir. Bu çalışma genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi) ve ölçüt bağımlı geçerlilik analizlerini içerir.

Uyarılma çalışması, ölçeğin kavramsal yapısının orijinal ölçekle tutarlı olduğunu ve Türk kültürüne özgü sosyal kaygı ifadelerini başarıyla temsil ettiğini göstermiştir. Elde edilen bulgular, ESKÖ'nün ergenlerde sosyal kaygı düzeyini belirlemede güçlü bir geçerliliğe sahip olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri de aynı uyarılma çalışması kapsamında gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik, ölçeğin ölçtüğü özelliği tutarlı ve istikrarlı bir şekilde ölçme derecesini ifade eder. Tipik olarak iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılmıştır.

Aydın ve Tekinsav-Sütcü (2007) tarafından yapılan analizler, ESKÖ'nün genel olarak ve her bir alt boyutta yüksek iç tutarlılık katsayılarına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

ESKÖ'nün yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla yapılan faktör analizi, ölçeğin 18 maddesinin üç belirgin faktöre ayrıldığını göstermiştir. Bu üç faktör, sosyal kaygının farklı bileşenlerini temsil eden alt boyutlardır:

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu (7 madde)

Genel Durumlarda Sosyal Kaçınma-Huzursuzluk Duyma (5 madde)

Yeni Durumlarda Sosyal Kaçınma-Huzursuzluk Duyma (6 madde)

Bu üç faktörlü yapı, sosyal kaygının sadece genel bir durumdan ibaret olmadığını, aynı zamanda spesifik durumlara (yeni vs. genel) ve bilişsel süreçlere (değerlendirilme korkusu) bağlı olarak farklılaştığını göstermekte olup, ölçeğin yapısal netliğini güçlendirmektedir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 18 maddeden oluşan öz bildirim ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ergenler (Adolescents)

Age Group: Çalınmanın yapıldığı ergen popülasyonuna bağı olarak genellikle ortaokul ve lise öğrencileri (yaklaşık 12-18 ya).

Population Details: Türkiye'deki ergen popülasyonu üzerinde standartlaştırılmıştır.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirilmiştir. (1=iyi bir belirleyici değil - 5=Çok iyi bir belirleyici).

Anahtar Kelimeler

Sosyal Anksiyete, Ergen Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Faktör Yapısı, Öz Bildirim Ölçeği, Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi.

Affiliation Email addresses: arzu.aydin@mersin.edu.tr (Sorumlu Yazar Arzu Aydın)

Correspondence Address: Belirtilmemi.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2007 (Uyarlama çalışmasının yayın yılı).

Çizimler ve Ücret: Ticari olmayan akademik ve klinik araştırmalar için kullanımı genellikle yayına atılmakla birlikte serbesttir. Kullanım şartları için sorumlu yazar Arzu Aydın ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Aydın, A. ve Tekinsav-Sütcü, S. (2007). Ergenler için Sosyal Kaygı Ölçeğinin (ESKÖ) geçerlilik

ve güvenilirli?inin incelenmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sa?l??? Dergisi*, 14(2), 79-89.

Makalenin orijinal ba?lant?s? burada bulunabilir: scopemed.org

Ölçe?in orijinal PDF döküman? ise buradan indirilebilir: ergenler-icin-sosyal-kaygi-olcegi-esko-toad.pdf

Ergenler için Sosyal Kaygı Ölçeği (ESKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

ESKÖ, toplam 18 maddeden ve 3 alt boyuttan olu?maktadır:

Olumsuz De?erlendirilme Korkusu (7 madde): Ba?kalar?n?n benim için ne dü?ündü?ünden endi?elenirim.

Genel Durumlarda Sosyal Kaç?nma-Huzursuzluk Duyma (5 madde): Bir grup insanla beraberken durgunumdur.

Yeni Durumlarda Sosyal Kaç?nma- Huzursuzluk Duyma (6 madde): Tan?mad???m insanlar?n yan?nda utan?r?m.